

Ifølge foranstaende kunne nu Arvefæstegaardene med Hensyn til deres Hø-
hoversafgift deles i følgende 3 Klasser:

- 1) De Gaarde, oprindelig i et Antal af ca. 50, der svare Pengeafgift i Henhold til de i Aarene 1802—07 givne, *specielle Rentekammerbevillinger* eller disses „Analogi“. Dette Vederlag udgør for de fleste Gaardes Vedkommende 64 β (4 Mark), for enkelte 1 Rdlr. eller 1 Rdlr. 48 β pr. Td. Hartkorn.
- 2) De Gaarde, oprindelig 81 i Tal, der erlægge det ved *Afløsningskendelsen* af 28. Maj 1853 fastsatte Vederlag, 1 Rdlr. 24 β pr. Td. Hartkorn.
- 3) Alle de øvrige Ejendomme, hvis Ejere i sin Tid ere indgaaede paa de *mindelige Foreninger* om en Afgift af 1 Td. Havre pr. Td. Hartkorn.

Af disse sidste Ejendomme svare nu et Antal af 454 i alt 3,062 Tdr. 6 Skpr. 117/112 Fdk. Havre med Penge efter *Kapitelstakst*, medens 10 Gaarde, for hvis Vedkommende Forpligtelsen ingen Sinde er bleven „konverteret“, erlægge Havren *in natura*, eller et Kvantum af i alt 58 Tdr. 7 Skpr. 25/6 Fdk. Havre⁴⁹⁾.

Med Hensyn til alle 3 Klasser Arvefæstegaarde maa det herefter bemærkes, at Høhoversvederlaget som en næsten undtagelsesfri Regel er vedbleven at hæfte med sit fulde Beløb paa de oprindelige Gaarde eller disses Hovedparceller, selv efter nok saa mange eller forskelligartede Udstykninger af Gaarden. Man har ikke villet fordele Vederlaget paa Parcellerne, da en saadan Fordeling formentlig vilde være i Strid med Arvefæsteskdernes Artikel 5, jvfr. herom ovenfor, og tilmed vanskelig at gennemføre af praktiske Grunde.

Sluttelig maa med Hensyn til *alle* Arvefæsteafgifter af Gaarde paa begge Distrikter atter nævnes Loven af 25. Marts 1871. Som ovenfor anført have Ejerne af 8 Gaardejendomme, bestaaende af 26 Matr. Nr. under *Frederiksborg Distrikt*, *endelig afløst* samtlige Jordebogsafgifter, altsaa ogsaa Rekognitionen ved Ejerskifte. Med Hensyn til 9 Gaardejendomme, bestaaende af 31 Matr. Nr. under *Kronborg Distrikt*, har der fundet en lignende *endelig Afløsning* Sted af alle Jordebogsafgifter⁵⁰⁾.

Vilkaarene for Bortarvefæstningen af *Huse* skulle herefter omhandles i deres Hovedtræk. Kommissionen havde til en Begyndelse skænket Gaardene en overvejende Interesse; først i 1792 havde Kommissionen faaet udarbejdet de nærmere Regler for Bortarvefæstningen af *de fra Gaardene udlagte Huslodder*, og disse Regler bleve da approberede ved kgl. Resolution af 21. Marts nævnte Aar⁵¹⁾. Herefter skulde der *ikke* erlægges nogen *Købesum* i Anledning af Arvefæstet⁵²⁾; der fastsattes derimod en aarlig Arvefæsteafgift, hvori indeholdtes 2 Bestanddele, *Jord- og Husafgift*. *Jordafgiftens* Størrelse var imidlertid *paa Forhaand afgjort*, thi ifølge de allerede udstedte Gaardskøders Artikel 20, skulde Husmanden kun betale Gaardejeren 2 Rdlr. pr. Td. Land til Taksten 24, eller 3 Rdlr. for en sædvanlig Huslod paa 1½ Td. Land, medens Gaardejeren skulde svare Skatter, besørge Kongerejser m. v. for Husjorden. Der kunde saaledes ikke paalægges Husmanden nogen yderligere Afgift af Jorden, og *naar nu Husskøderne paabøde Indbetalingen af de sædvanlige 3 Rdlr. til Jordebogskassen, var hermed kun yderligere fastslaaet den samme Betalingspligt, som indeholdtes i alle efter 1790 udstedte Gaardskøder; det nævnte Beløb skulde med andre Ord svares til Gaardejerne med Jordebogskassen som Mellemlid*, jfr. ovenfor. Paa denne Maade fik Jordebogskassen selv ikke mindste Indtægt af Husenes *Jord*, og Husmændene vare fri for at betale Skatter, hvilket sidste ogsaa blev fremhævet i Husskøderne. *Husafgiften* blev fastsat til 4 Rdlr.⁵³⁾ aarlig, og dette Beløb forblev i Jordebogskassen. Ifølge Resolutionen betingede Husskøderne endvidere et *Tiendevederlag af 29 β aarlig*; Husmanden skulde dernæst aarlig forrette 2 Dages *Pligtarbejde*, saasom „Skovning“ og „Møglæsning“ og særlig paa Frederiksborg Distrikt Høhøstningsarbejde i Stutterivangene, eller, hvis han foretrak det, betale et aarligt Vederlag af 48 β for alt Pligtarbejdet. Fremdeles maatte Husmanden møde efter Tilsigelse „til Klappjagter efter

⁴⁹⁾ Over disse Ejendomme har Amtstuen lige siden Indgaaelsen af de mindelige Foreninger ført et særligt Register.

⁵⁰⁾ Oplysninger fra Frederiksborg Amtstue.

⁵¹⁾ Se Rentekammerets Resolutionsprotokol for 1792 Litra A.; Resolutionen gjorde dog en lille Forandring i Kommissionens Forslag med Hensyn til Tiendevederlaget. — Det bemærkes, at de „udlagte“ Huslodder vare særskilt matrikulerede og skyldsatte.

⁵²⁾ Jfr. ovenfor om Chr. IV's aabne Brev af 17. November 1623.

⁵³⁾ Heri gaves dog en nærmere beregnet Modifikation for den første Arvefæster.